

Vladimir Roseanu, Oscar Roseanu És Rosenfeld Frida

Balról jobbra: én, Oscar Roseanu, a fiam, Vladimir és az anyám, Rosenfeld Frida. Egy parkban készült a kép, Petrozsényben 1956-ban.

Engem Oscar Roseanunak hívnak [1947-ben változtatta meg a nevét Rosenfeld Oszkáról. -- A szerk.], 1923. május másodikán születtem Petrozsényben. [A háború után] Bukarestben beiratkoztam az egyetemre, és új életet kezdtem. A bukaresti egyetem Kémia és Fizika Karán végeztem. Egész életemben a fülemben hangzott az első dolog, amit egy orosz ezredestől hallottam a háború befejezésekor: "Előbb zsidók legyetek, és azután kommunisták!" 1945 után tizenegy évvel egy pártgyűlésen megróttak, mert egykor az Ihud tagja voltam. Valahol ez föl volt jegyezve, hogy tizenegy évvel azelőtt Ihud-tag voltam. Nagy kommunista, párttag, a marxizmus-leninizmus előadótanára egy egyetemen... semmi sem számított, a zsidó mivoltom egy percre sem tűnt el. Követett egész életemben.

A fiam, Vladimir Roseanu 1952-ben született, Bukarestben. Amíg kicsi volt, beadtuk a bentlakásos óvodába. Volt egy biciklim, és elől egy kisszék, arra ült. Reggel vittem a Dumbrava Roşie utcába, a Grădina Icoanei mellé [park Bukarest központi részében]. Nagyon boldog volt mindaddig, amíg rá nem jött, hova is viszem, akkor elkezdett zokogni -- de nem volt mit tennem. Szombaton délben mentem érte, és vittem haza. Hozzám tapadt, el nem akart mozdulni mellőlem. Később napközibe járt, ott kapott ételt, estére hazajött. El kellett telnie egy időnek, amíg megértette, hogy minden nap hazaviszem, egy ideig egyfolytában attól félt, hogy otthagynom. Később megszerette a helyet.

A fiam elvégezte a Mihai Viteazul gimnáziumot, majd a vegyészeti kart. Amikor végzett, első volt az országban. Nagyon jó kapcsolatban volt a tanárokkal, részt vett a tudományos diákkörökön is. Az oktatásba kíváncsított, egész életében ezt szerette. De nem volt egyetlen hely sem a tanügyben. "Elmegyek Giurgiuba, ott van egy katedra." "És naponta fogsz ingázni, lehetséges ez?" Egyszer

hívták Eforie Sudba, egy biológiai laboratóriumba, aztán Brassóba -- valamennyire ismerték. Aztán lett öt hely itt, Bukarestben, és belépett az IOR-be [Román Optikai Művek]. Itt létrehozta a galvanoplasztikai részleget, és huszonöt éven át vezette.

Édesanyám, Rosenfeld Frida [szül. Lustig Frida] 1901-ben született, majdnem tíz évvel volt fiatalabb apámnál. Elvégezte a petrozsényi gimnáziumot. Fiatal korában pénztáros volt egy petrozsényi illatszerboltban. Tudom, hogy apa első látásra beleszeretett. 1921 körül házasodtak össze, és nagyon boldogok voltak.

Édesanyám nagyon jó gazdasszony volt. A kolónián volt a házunk, szép verandával, előtte virágoskert. Hátról zöldségkert. Meséli a feleségem: "Néztem a mamát, kiment a kertbe, és kihúzott egy sárgarépát. Jött vissza szaporán, főzött. Aztán eszébe jutott, hogy kell még egy paszternákgyökér." Minden megvolt a kertben, rendesen elültetve. Apa készített neki egy dobozt, csak a libák feje búj ki egy nyíláson, ennek a segítségével tömte őket kukoricával, sós vízzel, hogy szomjasak legyenek, és egyenek, hogy hízzanak. Egész nap. Így nevelt tizenkét libát télire, felfüstölték őket. A tejet egy "momarlan" [A Zsil-völgyi "óshonos" román lakosság neve, akik inkább állattenyésztéssel foglalkoznak, mintsem bányászattal. Általában a bányák körüli hegyekben laknak. -- A szerk.] asszony hozta, lovon, sajtárokban. Köréje puliszkát tett, hogy ne folyjon ki, azt aztán megettük. Édesanyám beszélgetett az asszonnal. Igen mulatságos volt, ahogy gyenge román tudásával beszélt, de megértették egymást. Különben otthon csak magyarul beszéltünk. Édesanyám minden szomszédal jó barátságban volt. Ott mindenki egyenlő volt, nem volt semmiféle megkülönböztetés.